

Obsah

Úvod.....	9
I. Romové v kontextu doby – část kulturologicko-sociologická a obecně pedagogická	14
1.1. Diverzita lidského druhu a doktrína kulturního relativizmu	14
1.2. Romové a současná Evropa	15
1.2.1. <i>Melting pot versus ethnic revival</i>	15
1.2.2. <i>Romové v celoevropském kontextu</i>	16
1.2.3. <i>Romové v České republice</i>	20
1.3. Romové jako sociokulturní entita z hlediska současných problematických fenoménů sebeidentifikace s romstvím.....	22
1.3.1. <i>Romská specifická z hlediska fenoménu antropologického (resp. rasového), fenoménu jazyka a fenoménu ústně předávaného kulturního dědictví</i>	23
1.3.2. <i>Romové a jejich vnímání národnostní a etnické identity (problémy romské etnicity, rodina jako faktor ovlivňující romské etnické vědomí)</i>	29
1.4. Romové a česká společnost v kontextu procesů asimilace, integrace a difúze, resp. akulturace sociálních a kulturních prvků	35
1.4.1. <i>Historická dimenze vztahu české společnosti k Romům</i>	36
1.4.2. <i>Současné podoby poměru české společnosti k Romům</i>	38
1.4.3. <i>Interkulturní rozdíly mezi romským a neromským etnikem..</i>	41
1.4.4. <i>Aspekty vzájemného pozitivního a negativního hodnocení interkulturních rozdílů mezi Romy a Neromy</i>	42
1.4.5. <i>Hodnotový systém a specifické rysy romské mentality, jejich dopad na rovinu chování a jednání Romů a problematiku kvalitativního hodnocení</i>	45
1.5. Multikulturní výchova a Romové	52
1.5.1. <i>Multikulturní výchova ve vztahu k romipen – podoby, cíle a obsah</i>	52
1.5.2. <i>Charakteristika dosavadních zahraničních přístupů k řešení „romské problematiky“ a podstata procesu kulturní difúze, resp. akulturace</i>	54

1.5.3. <i>Výbrané obecné principy realizace multikulturální výchovy v Evropě</i>	56
1.5.4. <i>Podmínky realizace multikulturální výchovy ve vztahu k Romům v České republice</i>	58
1.5.5. <i>Dva aktuální projekty multikulturální výchovy v rozměru edukačním (MKC Praha a Varianty – Interkulturální vzdělávání)</i>	62

II. Specifikace romské hudební kultury – charakteristika romské hudby z hlediska muzikologického, sociálně komunikačního a sebeidentifikačního..... 64

2.1. Měníci se podoby romské hudby v kontextu historickém	65
2.2. Romská hudba z pohledu české a slovenské hudební folkloristiky a etnomuzikologie.....	68
2.3. Muzikologická činnost Muzea romské kultury v Brně – fond audiodokumentace.....	70
2.4. Dělení romské hudby podle nejvýznamnějších evropských regionů	71
2.4.1. <i>Rámcová geografická oblast ruská</i>	72
2.4.2. <i>Rámcová geografická oblast Balkánu, zejména pak Řecko, Makedonie, Kosovo a Bulharsko</i>	73
2.4.3. <i>Rámcová geografická oblast maďarská</i>	74
2.4.4. <i>Rámcová geografická oblast španělská</i>	76
2.5. Romane giľa jako typická hudební forma a jejich klasifikace ...	77
2.5.1. <i>Klasifikace romských písní podle jejich funkčního užití</i>	77
2.5.2. <i>Klasifikace romských písní podle hlediska historiografického</i>	81
2.5.3. <i>Klasifikace romských písní podle tematického zakotvení písňových textů</i>	82
2.6. Romane giľa a notová transkripce.....	84
2.7. Rámcová typizace základních znaků romského písňového folkloru.....	85
2.8. Současné podoby romské hudební kultury	87
2.8.1. <i>Komerční podoby současné romské hudební kultury</i>	89

2.8.2.	<i>Artificializované podoby současné romské hudební kultury – gipsy soul a gipsy jazz</i>	90
2.8.3.	<i>Romská hudba jako součást world music</i>	95
2.9.	Hudba jako prostor komunikace, univerzální sebeidentifikační prvek a dominantní kulturní konfigurace	99
III. Alternativy výchovy a vzdělávání dětí romského etnika prostřednictvím hudby – část hudebně pedagogická		102
3.1.	Romská kultura v kontextu současné hudebně výchovné praxe.	103
3.1.1.	<i>Obsahová analýza vybraných pedagogických dokumentů</i>	103
3.1.2.	<i>Explorace individuálního vztahu českých učitelů hudební výchovy k Romům, jejich povědomí o romském etniku a pedagogické zkušenosti z práce s romskými dětmi</i>	110
3.2.	Bariéry a limitující faktory, promítající se do školní neúspěšnosti romských dětí.....	115
3.3.	Srovnání hudebních schopností, vztahů a postojů k hudbě romských a neromských dětí.....	118
3.3.1.	<i>Specifičnosti hudebních zájmů, preferencí a rodinného hudebního zázemí (výsledky dotazníků)</i>	119
3.3.2.	<i>Hudební schopnosti romských a neromských dětí (výsledky kvalitativní testace)</i>	128
3.3.3.	<i>Zjišťování hudebních schopností v poslechových aktivitách (výsledky experimentální výuky)</i>	134
3.3.4.	<i>Údaje získané z osobních rozhovorů a dlouhodobého pozorování (výsledky exploračních a observačních šetření)</i> ..	137
3.4.	Obecné zásady práce s romskými dětmi v české škole	146
3.5.	Specifikace práce s romskými dětmi v hodinách hudební výchovy	151
3.5.1.	<i>Činnosti pěvecké a vokálně intonační</i>	154
3.5.2.	<i>Estetickovýchovná práce s romskou písní</i>	157
3.5.3.	<i>Činnosti instrumentální, resp. hra na dětské hudební nástroje</i>	159
3.5.4.	<i>Činnosti hudebně pohybové</i>	161
3.5.5.	<i>Činnosti hudebně poslechové</i>	162

IV. Grantové projekty katedry hudební výchovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity – část aplikační.....	164
4.1. Romipen a české vysoké školy po roce 1989	164
4.2. Způsoby řešení a přínos grantových projektů řešených katedrou hudební výchovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity	167
4.2.1. <i>Grantový projekt FRVŠ 2001 „Výchova a vzdělávání dětí romské minority hudbou – doprovodný kurz Didaktiky hudební výchovy“</i>	168
4.2.2. <i>Grantový projekt IGS OU 2003 „Specializovaná profesní a osobnostní příprava budoucích učitelů hudební výchovy směrem k romipen“</i>	173
Závěr	176
Souhrn.....	181
Summary.....	183
Poznámky.....	185
Použitá literatura.....	194
Výběrová bibliografie.....	204
Klíčové české romistické časopisy a bulletiny.....	220
Internetové zdroje informací – výběr.....	221
Citované učebnicové řady hudební výchovy pro všechny vzdělávací ročníky české základní školy.....	223
Výběrová diskografie	227